

Досвід боротьби з макраканторинхозом свиней

Р. С. Чеботарьов, В. І. Аниськов, Ф. А. Садовський, В. О. Федоров

Наше повідомлення є підсумуванням досвіду в організації заходів боротьби з макраканторинхозом свиней в Іванківському районі Київської області.

Протягом багатьох років у ряді господарств Української РСР не захворювання залишалося нерозпізнаним і фігурувало під різними діагнозами (аскаридоз, рожа, запалення легень тощо). Лише в 1936—1937 рр. він був точно визначений.

Незважаючи на серйозну економічну шкоду, яку макраканторинхоз завдає свинарським господарствам, колгоспам, це захворювання своєчасно не привернуло потрібної уваги. Проти нього не було вжито належних заходів, внаслідок чого захворювання поширилось в областях Полісся України і Білорусії.

Макраканторинхоз спричинює не тільки загибель значного проценту свинопоголів'я господарств, затримує ріст і розвиток молодняка, обумовлює низьку вгодованість тварин, але й викликає безплідність свиноматок і кнурів-плідників, різко знижує плодючість стада через аборти, мертворождення та народження нежиттєздатних поросят.

Молоко макраканторинхозних свиноматок має токсичні властивості, що згубно впливають на організм навіть здорових поросят. Тому поросят, що народжуються від макраканторинхозних свиней, штучно вигодовують коров'ячим або козячим молоком.

Макраканторинхоз свиней в Іванківському районі був вперше встановлений В. І. Аниськовим, Р. С. Чеботарьовим і Тягно в 1939 р. в с. Запрудці. Було вжито таких заходів:

1. Запропоновано виявити в районі всі осередки макраканторинхозу свиней та заборонено вивозити й виганяти заражених цим гельмінтозом тварин у благополучні щодо цього захворювання господарства.

2. Рекомендовано заражених макраканторинхозом свиней протягом року мати на стійловому утриманні. Цим малося на меті припинити розсіювання яєць на території господарства, оскільки існування статево-

зрілих макраканторинхусів у тонкому кишечнику свиней тривало не більше півтора року, після чого наступало самовилікування тварин.

3. Рекомендовано весь свинячий гній піддавати біотермічній стерилізації, укладаючи його разом з легкоспалимим гноєм коней або овець у гноєсховища чи штабелі. Цим малося на меті припинити поширення яєць макраканторинхусів на полях і зараження ними личинок жуків — проміжних хазяїв.

4. Проведено кільцювання всього свинопоголів'я у колгоспах, а також свиней, що перебувають в одноосібному користуванні колгоспників. Цим малося на меті обмежити риття ґрунту і з'їдання свиньми личинок жуків — проміжних хазяїв макраканторинхусів, а також дощових черв'яків — проміжних хазяїв метастронгілід.

Здійснення по ряду колгоспів Іванківського району цих заходів у 1940—1941 рр. дало позитивні наслідки. Падіж і захворювання свиней на макраканторинхоз було припинено.

У період тимчасової німецько-фашистської окупації значно зросло захворювання на макраканторинхоз і збільшився падіж свиней від цього захворювання.

З 1947 р. заходи боротьби з макраканторинхозом, які провадилися до війни, були поновлені. Виявлено неблагополучні господарства, замаркировані макраканторинхозні свині, які в ряді колгоспів були переведені на цілорічне стійлове утримання. У колгоспах проведене поголовне кільцювання свинопоголів'я.

Незважаючи на неповноту здійснюваних заходів щодо боротьби з макраканторинхозом, вони все ж дали задовільні наслідки. За першу половину 1949 р. від макраканторинхозу по Іванківському району загинуло свиней у вісім разів менше, ніж за той же період у 1948 р. і в 11 разів менше, ніж за 1947 р. Припинено даліше поширення макраканторинхозу по району і, як свідчать гельмінтологічні дослідження, проводжувані Іванківською міжрайонною ветлабораторією, різко знизилась інтенсивність інвазії свиней макраканторинхусами. За 1950 та 1951 рр. в ряді колгоспів макраканторинхоз цими заходами повністю ліквідовано.

Досвід Іванківського району переконливо свідчить про те, що коли будуть застосовані в широкому масштабі вищенаведені заходи, макраканторинхоз свиней може бути цілком ліквідований.

Якщо все свинопоголів'я колгоспів найближчим часом буде повністю переведене на цілорічне стійлове і стійлово-табірне утримання, то ефективність заходів боротьби може бути значнішою не лише щодо макраканторинхозу, але й щодо метастронгілідозу і фасціольозу.

Для масових гельмінтокопрологічних обстежень свинопоголів'я господарств рекомендуємо простий широкодоступний пробірочний метод, для якого не потрібно великої кількості калових мас. Техніка цього методу така: в короткі широкі пробірки вміщуються калові маси в кількості 3,0—5,0 г, заливаються водою і перемішуються паличкою. Грубі частини калових мас треба витягти, а пробірки поставити в штатив для відстоювання. Через годину або більше (до однієї доби) із пробірки виливаються розмішані калові маси, а осадок виливається на годинникове або предметне скло і без прикриття проглядається при малому збільшенні мікроскопу.

При цьому методі виявляються і легкі яйця стронгілят або личинки, що вилупились з них, і важкі яйця макраканторинхусів, метастронгілід і трематод, а також яйця трихоцефал, аскарид і цисти балантидій та інших найпростіших.

Опыт борьбы с макраканторинхозом свиней

Р. С. Чеботарев, В. И. Аниськов, Ф. А. Садовский, В. А. Федоров

Резюме

Авторы в условиях Иванковского района в течение ряда лет успешно проводили меры борьбы с макраканторинхозом свиней путем выявления и локализации очагов этой инвазии. В выявленных очагах изолировали зараженных макраканторинхами свиней и переводили их на круглогодичное стойловое содержание. Навоз свиней обеззараживали путем биотермической стерилизации. Свиней, выгоняемых на выпасы, подвергали кольцеванию. Этими мерами удалось приостановить распространение инвазии в районе и резко снизить ее в очагах, а в некоторых даже полностью ликвидировать.
